

प्रेस विज्ञप्ति

बहुप्रतिक्षित राष्ट्रिय गौरवको आयोजना मेलम्चीको खानेपानी आयोजनाको पानी आजदेखि सुरुङ मार्गमा पथान्तर गरिएको छ। सुरुङ मार्गमा पानी पथान्तर गरिएसँगै मेलम्चीबारे दशकौंदेखि रहेका हाम्रा आशंका र अन्यौलको मात्र अन्त्य भएको छैन, हामी सम्पूर्ण नेपालीमा गौरवको अनुभूति गराएको छ। मेलम्ची आयोजना सम्पन्न भएको यस ऐतिहासिक अवसरमा आयोजनाबारे जानकारी दिने उद्देश्यले यो पत्रकार भेटघाट आयोजना गरिएको छ।

काठमाडौं उपत्यकाको बढ्दो जनसंख्यालाई भरपर्दो खानेपानी सेवा उपलब्ध गराउन नेपाल सरकारले लामो समयदेखि विभिन्न प्रयासहरू गर्दै आएको कुरा सर्वविदितै छ। यसै क्रममा नेपाल सरकारले वि.सं. २०२९ देखि नै खानेपानी आपूर्तिका लागि संभाव्य स्रोतहरूको पहिचानका लागि अध्ययन कार्य थालेकोमा २०४१ मा भएको अध्ययनले उपत्यकामा खानेपानी समस्याको दीर्घकालीन समाधानका लागि मेलम्ची लगायत विभिन्न २२ वटा विकल्पहरू पहिचान गरेको थियो। वि.सं. २०४९ को तुलनात्मक अध्ययनबाट आर्थिक र प्राविधिक रूपमा उत्तम विकल्पको रूपमा मेलम्ची, याङ्ग्री र लार्के नदीहरूबाट दैनिक कूल ५१ करोड लिटर (प्रत्येकबाट १७ करोड लिटर) पानी काठमाडौं उपत्यकामा आपूर्ति गर्न उपयुक्त हुने निष्कर्ष निकालेको थियो।

प्रवेशमार्ग लगायतका पूर्वाधार निर्माणका प्रारम्भिक कार्यहरू तथा आयोजनाको विस्तृत डिजाइनसम्पन्न भएसँगै वि.सं. २०६६ देखि सिन्धुपाल्चोक जिल्लाको हेलम्बु गाउँपालिका अन्तर्गत अम्बाथानबाट काठमाडौं उपत्यकाको सुन्दरीजलसम्म पानी प्रवाह गर्न करिब २७.५ किमी सुरुङ निर्माण कार्य China Railway 15 Bureau Group Corporation and China Machinery Industry Group Corporation Inc. JV सँग ठेक्का सम्झौता गरियो। उक्त निर्माण व्यवसायीबाट सन्तोषजनक प्रगति हुन नसकेका कारण २०७० मा ठेक्का सम्झौता रद्द गर्नु परेको थियो। त्यसपछि नियुक्त दोस्रो निर्माण व्यवसायी Cooperative MuratoriCementesti di Ravenna, Italy ले सुरुङको ब्रेकथ्रू गरेको भएतापनि २०७५ पुष १ देखि एकतर्फी रूपमा निर्माणस्थल छाडेपछि मेलम्ची आयोजनाले निजसँगको ठेक्का रद्द गरी वैकल्पिक व्यवस्था गर्नु परेकाले आयोजना सम्पन्न गर्न थप ढिलाई हुन गएको हो। सुरुङको बाँकी काम एक वर्ष भित्रमा सम्पन्न गर्न समितिले तत्कालै द्रुत प्रक्रिया अपनाई Sinohydro Corporation, Chinaसँग २०७६ असोज १२ मा सम्झौता गरेको थियो। त्यसैगरी हेडवर्क्स निर्माणको कार्य १५ महिनाभित्र सम्पन्न गर्ने गरी सोही कम्पनीसँग २०७६ असोज २४ गते अर्को छुट्टै सम्झौता पनि गरिएको छ।

विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको Covid-19 को कारणले नेपालले सामना गर्नुपरेको चुनौति र लकडाउनका बावजुद कोभिड १९ रोकथाम तथा नियन्त्रण उच्च स्तरीय समितिले निर्धारण गरेका मापदण्डको अबलम्बन गर्दै मेलम्ची खानेपानी विकास समितिले निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिन अथक प्रयास गरिरहेको अवगत गराउँदछौं।

सम्झौता अनुसार सुरुडका बाँकी कार्यहरू र पानी पथान्तरण गर्न आवश्यक बैकल्पिक संरचनाहरूको निर्माण निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न खानेपानी मन्त्रालय र मेलम्ची खानेपानी विकास समितिले निर्माण व्यवसायीलाई नियमित रूपमा आवश्यक सहजीकरण गरिएको र सो कार्य समयमै सम्पन्न भएकोव्यहोरा आज यहाँहरू समक्ष सहर्ष जानकारी गराउदछौं। हेडवर्क्सको कार्यपनि २०७७ भित्रनै सम्पन्न गर्न सबै उपायहरूको अवलम्बन गर्दै आएको छ। नेपाल सरकारले आर्थिक वर्ष २०७७/७८को बजेट वक्तव्यमा असार महिनाभित्रै मेलम्चीको पानी पथान्तरण कार्य सुरु गर्न निर्दिष्ट गरेको जिम्मेवारीलाई मन्त्रालयले आत्मसात गरी सो अनुरूप आजैका मिति देखि (२०७७ असार २१ गते आइतबार) सुरुड परिक्षणको लागि पानी भर्ने कार्यको सुरुवात गरिएको जानकारी गराउदछौं।

यसरी विभिन्न समस्या र चुनौतीहरू पार गर्दै काठमाडौंबासीको दुई दशक भन्दा लामो व्यग्र प्रतिक्षालाई सम्बोधन गर्ने क्रममा सुरुडमा पानी पथान्तरण गरेसँगै आजैका मितिदेखि आयोजना नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको व्यहोरा समेत सार्वजनिक गर्दछौं। सुरुडको परीक्षणका लागि चाहिने सबै आवश्यक प्राविधिक तयारी आयोजनाले सम्पन्न गरिसकेको छ। शुरुमा परीक्षणका लागि प्राविधिक मापदण्ड अनुसार प्रति सेकेन्ड २६० लिटरका दरले सुरुडमा पानी प्रवाह गरिदैछ। सुरुडको सुरक्षा तथा संचालनका लागि प्रचलित अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप पानी प्रवाह गरिने छ। यस अनुरूप पानी प्रवाह गर्दा २६ किलोमिटर सुरुड भरिएपछि पूर्ण भरिएको सुरुडलाई केही दिन यथास्थितिमा राखिनेछ। त्यसपछि पानी भरिएकै दरमा सुरुङ्ग खाली गरी सुरुडको अवस्थाको पूर्ण परीक्षण गरिएपछि कुनै समस्या देखिएमा आवश्यकता अनुसार तिनको समाधान गरिनेछ। त्यसपछि भने नियमित रूपमा पानी पथान्तरण गरी काठमाडौं उपत्यकाको वितरण प्रणालीको लागि उपलब्ध हुनेछ।

पानी पथान्तरण शुरु भएसँगै मेलम्ची नदी, अडिट टनेल रहेको सिन्धु, ग्याल्थुम लगायतका क्षेत्रहरू साथै बाग्मती नदीमा कुनैपनि बेला पानीको बहाव बढ्नसक्ने भएकाले नदी किनारमा जानुपर्दा विशेष सावधानी अपनाउनुपर्ने भएकाले तपाईं संचारकर्मीहरूमार्फत सो सम्बन्धी जानकारी सर्वसाधारणमा प्रवाह गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछौं।

अन्तमा, राष्ट्रिय गौरवको यस आयोजनालाई समयमै सम्पन्न गर्न सहयोग गर्नुहुने नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार, एसियाली विकास बैंक लगायत संलग्न सम्पूर्ण दातृ निकायहरू, सामाजिक उत्थान समिति, स्थानीयवासी, राजनीतिक दल, निर्माण व्यवसायीहरू, परामर्शदाताहरू, नियमित रूपमा सहयोग गर्ने सुरक्षा निकायहरू तथा सधैं सकारात्मक सन्देश प्रवाह गरी आयोजनालाई हौसला प्रदान गर्ने संचारकर्मीहरू सबैलाई मेलम्ची खानेपानी आयोजना विकास समिति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौं। धन्यवाद।

(मिति: २०७७।०३।२१)

मेलम्ची खानेपानी आयोजना विकास समिति